

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - 't Laantje te ALKEN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	16105
Instelling	Vrije Basisschool - 't Laantje
Directeur	Mark NEVEN
Adres	St. Aldegondislaan 2 - 3570 ALKEN
Telefoon	011-31.22.33
Fax	011-59.63.10
E-mail	gvbsalken@telenet.be
Website	www.tlaantje.be
Bestuur van de instelling	SC Vrije Basiss. Alken-Ulbeek
Adres	Stationsstraat 52 - 3570 ALKEN
Scholengemeenschap	De Zevensprong
Adres	Vijversstraat 6 - 3500 HASSELT
CLB	Vrij CLB Regio Hasselt
Adres	Jan Palfijnlaan 2 - 3500 HASSELT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	04-11-2013, 05-11-2013, 07-11-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	07-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	22-11-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Frieda Thiels
Teamleden	Hilde Schoofs
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en wereldoriëntatie.....	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Aanvangsbegeleiding.....	17
4.2 Sociale en emotionele begeleiding.....	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool 't Laantje heeft een vestigingsplaats in het centrum van Alken en één in Ulbeek, een deelgemeente van Wellen. Beide vestigingen hebben zowel een kleuter- als een lagere afdeling. De kleinschaligheid van de school in Ulbeek zorgt voor leeftijdsgemengde klasgroepen. Ligging, omgeving en historiek geven elke vestiging een eigen karakter.

De onderwijsinspectie onderzocht de leergebieden wiskundige initiatie/wiskunde en wereldoriëntatie in beide afdelingen. Voor haar kwaliteitsonderzoek ging de inspectie na in welke mate de aanvangsbegeleiding, de sociaal-emotionele begeleiding en het algemeen beleid kwaliteitsvol verlopen. Elementen van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne, en van de onderwijsregelgeving werden onderzocht.

De kleuterafdeling voldoet aan haar inspanningsverplichting voor het leergebied wiskundige initiatie en streeft de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate na. Leerplandoelen geven wiskundige activiteiten in toenemende mate vorm en kleuters bouwen op geïntegreerde wijze wiskundige inzichten en ervaringen op. Een rijkere uitwerking van de hoeken kan kleuters sterker uitdagen in hun zelfstandigheid, waarneming en exploratiedrang.

Voor het leergebied wiskunde voldoet de lagere afdeling aan haar onderwijsopdracht. Op basis van een leerpakket en vanuit zinvolle contexten trachten leraren de leerlingen fundamentele inzichten en kenniselementen bij te brengen. De lagere klassen focussen voornamelijk op het inslijpen van basisvaardigheden en de hogere klassen trachten de opgebouwde inzichten uit te breiden en te transfereren naar andere leergebieden en domeinen. De aandacht voor probleemoplossende vaardigheden, zoekstrategieën en zelfreflectie kan de school nog verscherpen. De eerste graad kan de meerwaarde van domeinspecifieke werkbundels aftoetsen aan de visie van het leerplan.

In de meeste klassen ontleent een vrij sturende onderwijsstijl kleuters en leerlingen kansen om door zelfactiviteit, zelfstandig of in groep het eigen leerproces mee vorm te geven. Enkele leraren bouwden hierin expertise op, laten de klaswerking uitgroeien tot een krachtige leeromgeving en zijn bereid om deze ervaringen te delen met collega's.

Voor het leergebied wereldoriëntatie voldoet de huidige aanpak in de kleuter- en de lagere afdeling niet. Leraren streven naar een kwaliteitsvolle werking maar het onderwijs is nog te weinig afgestemd op de visie en de krachtlijnen van de onderwijsdoelen. Thema's en inhouden vertonen veeleer te weinig doelgerichtheid, evenwicht, gradatie en samenhang.

In de kleuterafdeling sluiten de thema's aan bij de leef- en beleevingswereld van de kinderen. De leraren laten in mindere of meerdere mate ruimte om in te spelen op de groepsdynamiek of de interesses van de kleuters maar afspraken over leeftijdsgebonden rekentaal, specifieke themawoordschat, klasactiviteiten en ontwikkelingsmaterialen zijn te beperkt waardoor aanbod en aanpak te afhankelijk worden van de ervaring en de perceptie van de klasleraar.

Ook in de lagere afdeling verloopt voor het leergebied wereldoriëntatie de gerichtheid op de onderwijsdoelen moeizaam. Leraren hanteren een onderwijsleerpakket dat vanuit de eindtermen vertrekt en met domeinspecifieke thema's een verticale basisleerlijn opbouwt. De afwezigheid van visie en schoolafspraken zorgt ervoor dat teamleden erg verschillend de basisinhouden verder verdiepen, eventueel verbreden of naar eigen thema's grijpen. De werking is sterk afhankelijk van de eigen perceptie en sluit te weinig aan bij de visie en de uitgangspunten van het leerplan.

Net voor de doorlichting reikte het zorgbeleid in samenspraak met het team een document aan dat alle eindtermen wereldoriëntatie koppelt aan alle leerplandoelen voor dit leergebied. Per leeftijdsgroep en per graad vulden de leraren het document aan met thema's. Dit toont aan dat de school haar verantwoordelijkheid ter harte neemt, dat zij streeft naar verantwoording maar nog onvoldoende lang stilstaat bij het belangrijke proces van gezamenlijke ontwikkeling, reflectie en afspraken. Dit aspect is ook zichtbaar in het klasbeeld. Het dynamisch en efficiënt gebruik van stappenplannen, wandplaten, structuurkaarten, tijd- en ruimtekaders kan de school in beide onderwijsniveaus met grotere doelgerichtheid en functionaliteit aanwenden.

Toch streven de kleuter- en de lagere afdeling naar een werkelijkheidsgerichte en levensechte benadering en brengen zij kleuters en leerlingen in contact met aspecten van natuur, ruimte, tijdsbeleving en techniek en hebben ze aandacht voor educaties zoals verkeer, milieu, gezondheid en actueel maatschappelijke contexten.

Effecten brengt het team grotendeels in beeld via observaties, leeftijdspecifieke testen, eigen toetsen of methodegebonden evaluatie-instrumenten. Voor de kleuterafdeling schuilt er een uitdaging in het zoeken naar een werkwijze om de ontwikkeling van de verschillende competenties vanuit dominante doelen correct en gelijkgericht in beeld te brengen, op te volgen en eventueel bij te sturen. Voor de lagere afdeling ligt de uitdaging in het breed evalueren en het introduceren van andere evaluatievormen om het evenwicht tussen het nastreven van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes te bewaken. Op schoolniveau ligt er een opdracht in het samenbrengen van interne en externe resultaten om binnen het gegeven van kwaliteitszorg te borgen wat goed is en bij te sturen waar nodig. Het koppelen van geselecteerde prioriteiten aan doelen, acties, uitvoering en opvolging – ook op de klasvloer – kan hierbij ondersteuning bieden. Het plannen, uitvoeren en bewaken van de klaswerking kan het team opnemen in efficiënte, haalbare en doelgerichte documenten.

De aandacht voor de sociaal-emotionele begeleiding vanuit een positieve basishouding van leraren, geeft de school een sterke uitstraling. Welbevinden en betrokkenheid als baken voor ontwikkeling en leren, kronkelen als een rode draad doorheen de hele school- en klaswerking. De aandacht voor de emotionele ontwikkeling en het sociaal vaardig zijn, wordt gezamenlijk gedragen hoewel het aantal preventieve acties, doelen en initiatieven sterk verschillen per vestiging.

Stagiair(e)s, tijdelijke en beginnende leerkrachten kunnen voor het dagelijkse school- en klasgebeuren terugvallen op de zorg van directeur, klasmentoren, collega's en mentor. Deze laatste stippelde een constructieve werking uit met accenten zowel op vooraf geselecteerde als vraaggestuurde ondersteuning.

Een goede communicatie, een respectvol partnerschap en een hartelijke sfeer zijn belangrijke pijlers waarop de school haar onderwijs bouwt. Met grote inzet, openheid, vertrouwen en sociaal engagement behartigt de directeur de dagelijkse schoolleiding. De constructieve samenwerking met schoolbestuur, zorgcoördinator, kernteam, werkgroepen, ouder- en kinderraad geeft het participatieve beleid gestalte en ondersteunt de schoolontwikkeling.

De onderwijsinspectie onderzoekt de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne aan de hand van een vragenlijst en hecht veel belang aan het systematisch opsporen en beheersen van gebreken. De school krijgt een gunstig advies en de inspectie vertrouwt erop dat de twee gemaakte bemerkingen opvolging gaan krijgen.

Ook wat betreft het naleven van de onderwijsreglementering voldoet de school.

De toenemende collegiale werksfeer zorgt ervoor dat de meeste leraren zich betrokken voelen bij het schoolgebeuren en streven naar een kwaliteitsvolle praktijk. De grote bereidheid en de inzet van de leraren kan het schoolbeleid nu aanwenden om vanuit gezamenlijke studie en overleg het onderwijsaanbod sterker af te stemmen op de onderwijsdoelen en de schoolwerking toespitsen op de visie en de kerngedachten van de leerplannen.

Ondanks het tekort voor het leergebied wereldoriëntatie formuleert de onderwijsinspectie, zowel voor de kleuter- als voor de lagere afdeling, een gunstig advies. De inspectie gelooft in de kracht van het beleidsvoerend vermogen, in de vernieuwingsbereidheid van het team en de aanwezige dynamiek om binnen een aanvaardbare termijn en met de reeds opgestarte externe ondersteuning, het tekort aan te pakken. Met deze deliberatie is het inspectieteam ervan overtuigd dat onder leiding van het intern leiderschap de nodige processen zullen worden opgestart om de aanwezige onderwijskwaliteit verder te verhogen en zelf op te volgen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

- Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie voldoende na. Een opgestart traject maakt leraren aandachtig voor een aanbod voldoende in relatie tot het nastreven van de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen. Geïntegreerd en gevarieerd verwerven kleuters inzichten en vaardigheden binnen de drie wiskundige domeinen. Een gamma ontwikkelingsmaterialen biedt kansen tot handelen, verwoorden en het opbouwen van wiskundige ervaringen. Voornamelijk vanuit observaties en met enkele genormeerde toetsen wordt de wiskundige ontwikkeling opgevolgd en bijgestuurd.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie onvoldoende na. Visie, uitgangspunten en doelen van het leergebied zijn met onvoldoende evenwicht en graduele opbouw terug te vinden in de planning en de uitvoering van de klaspraktijk. Er liggen nog kansen om kleuters op meer zelfstandige en actieve wijze binnen de verschillende domeinen van wereldoriëntatie te laten exploreren en experimenteren. Afspraken over aanbod en doelgerichtheid doorheen de kleuterafdeling zijn te vrijblijvend of weinig actueel om effecten te hebben.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Schoolafspraken ondersteunen nog weinig het plannen, uitvoeren en opvolgen van het onderwijsaanbod. Teamleden vertrekken vanuit een koepeleigen document als basis voor de thematische werking. Enkel starten met een weekschema en verrijken hun aanbod vanuit ervaringssituaties. Anderen vertrekken vanuit een activiteitenaanbod, leggen de relatie met de ervaringssituaties en vullen de planning aan met eigen doelen, leerplandoelen en/of ontwikkelingsdoelen. Het werken met een digitaal planningsinstrument verhoogt de aandacht voor leerplandoelen en ontwikkelingsdoelen.

De jaarwerking voorziet een aantal kalendergebonden school- en klasthema's en vrij te bepalen thema's. Afhankelijk van de professionaliteit van de leerkracht hebben de kleuters, al dan niet aangestuurd, inspraak in de keuze en de invulling van thema's. Over een leeftijdgebonden themawoordenschat, gradueel opklimmende wiskundige begrippen, materialen en activiteiten maakte het team nog geen formele afspraken. Dit geldt tevens voor de individueel opgestelde hoekenfiches en de fiches die refereren naar ervaringssituaties of specifieke ontwikkelingsaspecten.

Met externe ondersteuning verkende het team het leerplan wiskunde en een doelenlijst met hoofd- en tussendoelen geeft het leergebied een efficiëntere benadering en inhoud. De meeste klasgroepen hebben duidelijk aandacht voor het nastreven van de doelen voor wiskundige initiatie. Doorheen de dagelijkse werking leggen de leerkrachten zinvolle wiskundige accenten. Naast het intuïtief benaderen van de wiskundige initiatie plannen de leraren ook wiskundige

activiteiten vertrekkend vanuit een specifiek doel.

Dit is veel minder het geval voor de activiteiten van wereldoriëntatie. Te weinig leerkrachten maken doelgericht en efficiënt gebruik van de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen om tot een evenwichtig onderwijsaanbod voor de verschillende domeinen te komen. De visie en de uitgangspunten van het leerplan werden nog niet gezamenlijk doorgenomen en weerspiegelen zich nog weinig in het klasgebeuren. Klasintern trachten leerkrachten om vanuit hun eigen visie en ervaring degelijk onderwijs na te streven maar dit wordt naar evenwicht, volledigheid en graduele opbouw onvoldoende opgetild naar het schoolniveau.

Binnen de lopende thema's worden één tot meerdere hoeken verrijkt. Er liggen nog groeikansen in het aanbieden van uitdagende en gevarieerde opdrachten die de verwondering van de kleuters stimuleren en hun nieuwsgierigheid prikkelen. Zelfstandig waarnemen, exploreren en experimenteren kunnen nog aan belang winnen. Het pictogramgebruik ter bevordering van het zelfstandig werken kent nog groeipotentieel.

Tijdens didactische uitstappen, wandelingen en activiteiten onder leiding van experts doen kleuters levensechte ervaringen op en krijgen de leerplandoelen voor verkeer een realistische waarde. De groene omgeving zorgt ervoor dat kleuters kunnen genieten van de natuur, aandacht hebben voor het milieu en de interactie ervaren tussen mens, plant en dier. Aanzetten tot het domein techniek zijn terug te vinden in de verschillende klassen. Inzicht in de tijd verwerven de kleuters door het dagelijkse kalendergebruik. Hoe kleuters stapsgewijs greep leren krijgen op de tijd, tot een ritmisch tijdsbesef komen en vaardig worden in het gebruik van kalenders, kan de school over de verschillende kleutergroepen heen aan een kritische analyse onderwerpen en procesmatig opbouwen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Ordelijk ingerichte lokalen en een ruim gamma ontwikkelingsmaterialen bieden voldoende mogelijkheden om op betrokken en speelse wijze, ervaringen en inzichten op te doen. De algemene klasorganisatie verloopt vlot. Toch houden de meeste leerkrachten de touwtjes van het leerproces strak in handen en kunnen ze nog groeien in het effectief zelfstandiger maken van kleuters.

Alle klassen hebben werkplekken die uitnodigen tot wiskundig handelen en aanzetten tot het ervaren van verschillende technische mogelijkheden. In mindere mate zijn er hoeken die uitnodigen tot spontaan zelfontdekkend leren en explorerend beleven.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Alle leraren houden evaluatiegegevens bij maar de wijze waarop de gegevens worden geregistreerd, vertonen een grote verscheidenheid. Vooreerst houden ze observaties bij over activiteiten en vaardigheden. Daarnaast worden welbevinden, betrokkenheid en verschillende ontwikkelingsaspecten geëvalueerd en opgenomen in het kindvolgsysteem. Toetsen in de tweede en derde kleuterklas brengen de evolutie van de kleuters in beeld en vormen de basis voor individuele of groepsbijsturing.

Met het vernieuwde digitale dossier wenst de school haar evaluatiepraktijk bij te sturen, transparanter te maken en met meer diepgang en hogere gelijkgerichtheid aan te pakken.

Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

De laagdrempeligheid van de school zorgt voor een vlotte communicatie. Een nieuwsbrief informeert de ouders bij de start van een thema en de bijhorende activiteiten. Fotomateriaal laat ouders toe te zien wat de kleuters leren en maken. Naast informeel overleg organiseert de school ook oudercontacten waarop zij de ouders informeert over de vorderingen van hun kleuter. Screenings van welbevinden, betrokkenheid en competenties en de klasobservaties vormen een leidraad voor de gesprekken.

Begeleiding**Leerbegeleiding**

*Beeldvorming
Zorg*

De leerkrachten gaan de ontwikkeling van de kleuters na tijdens dagelijkse en occasionele observaties en tijdens structureel voorziene observatiemomenten. De observatiegegevens zijn het uitgangspunt om kleuters individueel op te volgen. Deze observaties aangevuld met de informatie vanuit de overgangsgesprekken dragen bij tot een vrij goede beeldvorming. Binnen het zorgbeleid fungeren de klasleraren als eerstelijnsverantwoordelijken en staan zij in voor het creëren van een krachtige leeromgeving en het bieden van extra zorg. Dit gebeurt voornamelijk via individuele of groepsondersteuning en extra stimulering.

Bij problemen in het ontwikkelingsproces worden passende maatregelen afgesproken op het zorgoverleg. Voor kleuters met verhoogde zorg is er extra ondersteuning door de zorgleerkracht.

Beeldvorming, observaties en ontwikkeling zijn nog weinig gelinkt aan dominante leerplandoelstellingen. Observaties en tests om de evolutie voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in beeld te brengen, zijn zeer beperkt. Met de werking van een vernieuwd digitaal zorgsysteem wenst het zorgbeleid de aandacht voor het proces van signaleren, diagnosticeren en adequaat handelen te verscherpen.

Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling heerst er een positieve, collegiale sfeer. Het organiseren van groepsdoorbrekende activiteiten vormt dan ook een waardevol gegeven om kleuters uit een andere klas te observeren. Er is aandacht voor een vlotte doorstroming naar het lager onderwijs. De acties en uitwisselingsmomenten tussen de oudste kleuters en de eersteklassers zijn degelijk gepland.

**Sociale en emotionele
begeleiding**

School- en klasklimaat

Er heerst in het algemeen een hartelijk school- en klasklimaat. Het welbevinden van kleuters is een belangrijk gegeven binnen de hele school- en klaswerking als vertrekbasis voor de competentieontwikkeling. Dit uit zich in een warme en positieve benadering en waardering van elke kleuter.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering**

*Nascholingen
Interne expertise*

De nascholingen die leerkrachten volgen zijn vooral te situeren binnen de teamgerichte nascholing. Deze zijn gericht op de schoolprioriteiten. Teamleden krijgen een ruim aanbod van individuele nascholingsinitiatieven. Het aanbod en de mogelijkheid tot deelname houdt minder rekening met specifieke leerkrachtnoden of individuele prioriteiten.

De interne expertise kan het team en de school sterker aanwenden om enerzijds over de eigen praktijk te reflecteren en anderzijds om het leren van en met elkaar te stimuleren.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate. Het team zorgt voor een vrij volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod voor de verschillende wiskundige domeinen.

Foutenanalyses, gedifferentieerde oefenmomenten en -opdrachten ondersteunen een remediërende aanpak. Het onderwijsrendement bewaakt de school hoofdzakelijk vanuit het leerlingenwerk, klaseigen toetsen en de toetsen van het leerlingvolgsysteem. Interne en externe leerlingresultaten worden nog weinig ingezet als baken voor kwaliteitsvol onderwijs en eventuele bijsturingen op schoolniveau.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De lagere afdeling beoogt vanuit een onderwijsleerpakket het realiseren van de onderwijsdoelen. Planningsinstrumenten verwijzen naar het leerpakket, de eindtermen, de leerplandoelen en vaak ook naar concreet te bereiken doelen. Het registreren van de leerplandoelen vanuit een elektronische registratie verhoogt de leerplangerichtheid. Een recent opgesteld doelenschema legt per leeftijdsgroep de relatie tussen eindtermen, leerplandoelen en leerinhouden maar toont minder het effectief realiseren van het leerplan op klas- en schoolniveau aan.

Voor de introductie van het onderwijsleerpakket werden de leerinhouden tijdens teambesprekingen vergeleken met de leerplandoelen. De duidelijke overeenstemming tussen leerplan en leerpakket zorgde ervoor dat het team voor deze methodische aanpak opteerde. Leraren van de eerste graad vonden na verloop van tijd de visuele voorstellingen voor jonge leerlingen verwarrend en wensten meer aandacht te besteden aan standaardprocedures en het automatiseren van basisvaardigheden. Leerinhouden werden verknipt en ondergebracht in specifieke domeinbrochures. Deze werking kan er op termijn voor zorgen dat de aandacht voor strategieën, probleemoplossende vaardigheden en wiskundige attitudes verzwakt en minder de drie inhoudelijke domeinen gaat overkoepelen. Ook reduceert de opsplitsing de meerwaarde van een geïntegreerde aanpak. Ondanks de duidelijke structuur oogt de zwart-wit opmaak minder kindvriendelijk en daagt het leerlingen minder uit in hun wiskundige ontwikkeling.

In sommige klassen staan meerdere leerkrachten in voor het aanbod wiskunde. Teamleden maken dan duidelijke afspraken zodat de samenhang niet in het gedrang komt. Leerinhouden in graadklassen vertrekken veelal vanuit een gezamenlijke instructie en worden aangevuld met een gedifferentieerd aanbod.

Leerkrachtafhankelijk speelt het wiskunde-onderwijs in op de leef- en ervaringswereld van de kinderen en vertrekt het vanuit rekenverhalen of voor leerlingen herkenbare, realistische contexten.

De zorg om het leerproces actief te oriënteren, een van de basisprincipes van de eindtermen en het leerplan, hangt af van de deskundigheid en de perceptie van de individuele leerkracht. Wiskundelessen worden voor leerlingen pas betekenisvol wanneer instructiemomenten afwisselen met momenten waarin leerlingen individueel, per twee of in groep nieuwe inzichten en vaardigheden oefenen, herhalen en automatiseren. Ook hier zijn grote verschillen tussen teamleden merkbaar.

Diverse groepen hebben aandacht voor het zoeken naar de samenhang tussen wiskunde en andere leergebieden. Wiskundedoelen voor onder meer meten en meetkunde worden op actieve wijze ook mee gerealiseerd in samenhang met

wereldoriëntatie.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

Een functionele klasinrichting, regels en afspraken, een positief werkklimaat en de didactische en organisatorische vaardigheid van de leerkracht ondersteunen in mindere of meerdere mate een goed klasmanagement. Teamleden voorzien voldoende onderwijstijd voor het leergebied. Extra inoefenmomenten, individuele remediëring en uitbreidingsleerstof nemen de leraren onder andere op in het hoeken- of contractwerk en in ondersteunende werkbundels.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

Er is voldoende gestructureerd materiaal aanwezig dat het inzichtelijk leren ondersteunt, zowel voor klassikaal als individueel gebruik. Klasbeelden leggen nog minder de relatie tussen het verbinden van het analoge klokkezen met de digitale klok.

De voorstelling van de referentiematen om het maatgevoel bij leerlingen te laten groeien en het stappenplan voor het aanpakken van een opdracht, dragen bij tot een graduele opbouw en een verticale samenhang. Het nakomen van hierover gemaakte afspraken en het dynamisch gebruik van wandplaten kunnen het leerproces nog sterker ondersteunen.

Vestigingsplaatsafhankelijk zorgt een actief doeboekje voor het in beeld brengen van de eigen lichaamsontwikkeling en koppelt het opdrachten aan handige meetweetjes en aspecten van wiskundige wereldoriëntatie.

Het gebruik van computertoepassingen om wiskundige vaardigheden, inzichten en begrippen verder te oefenen, uit te breiden en/of te remediëren wordt in de klassen aangewend, zij het divers. In enkele lokalen hangt een digitaal bord wat mogelijkheden biedt om de aanschouwelijkheid te verhogen en leerlingen toelaat om bijkomende informatie op te zoeken of bronnen te raadplegen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

Het team evalueert de vorderingen van de leerlingen hoofdzakelijk op basis van zelf opgestelde overhoringen, toetsen uit het leerpakket en uit het leerlingvolgsysteem. Foutenanalyses laten toe de resultaten te analyseren en dienen als criterium voor extra ondersteunen en remediëren. Voor enkele leerlingen passen de leerkrachten de wijze waarop de betrokken leerling de toets moet afleggen, aan. Dit gebeurt in overleg met de zorgcoördinator.

De evaluatie en het leerlingvolgsysteem bevatten veelal de scores voor feitenkennis en geven in mindere mate de beheersingsgraad weer van wiskundetaal, procedures, probleemoplossende vaardigheden en attitudes. Evaluaties en leerlingresultaten van koepeltoetsen worden nog weinig gebruikt om samen te reflecteren over sterktes en zwaktes van het wiskundeonderwijs.

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig en volledig

De school informeert de ouders drie keer per schooljaar over de leerresultaten en -houdingen van hun kind. Het rapport geeft voor de behandelde wiskundige domeinen de bereikte resultaten cijfermatig weer maar brengt het beheersen van doelen en leerinhouden minder in beeld. De bijhorende oudercontacten creëren waardevolle overlegmomenten tussen school en ouders en schetsen de ontwikkeling van het kind.

Begeleiding

Leerbegeleiding

*Beeldvorming
Zorg*

De leerbegeleiding voor wiskunde is gericht op het bereiken van een zo groot mogelijke leerwinst. Met een driejarig zorgtraject wenst de school haar zorgvisie te concretiseren in een zorgbeleid waarbij iedere leerkracht in de eerstelijnsverantwoordelijkheid van een preventieve, remediërende en gedifferentieerde aanpak groeit en voor elke leerling optimale ontwikkelingskansen nastreeft. Extra aandacht gaat uit naar leerlingen die om

één of andere reden leerbedreigd zijn of specifieke noden hebben.
 Overgangsgesprekken, multidisciplinair overleg en het leerlingvolgsysteem schetsen een beeld van de resultaten en de eventuele moeilijkheden voor wiskunde. Een digitaal dossier brengt de beginsituatie in beeld en geeft weer welke remediëeringsinitiatieven werden opgestart.
 Voor een beperkt aantal leerlingen maakt de school gebruik van het handelingsgericht werken en zet zij op basis van een concrete zorgvraag een doordacht individueel ontwikkelingstraject op.

Sociale en emotionele begeleiding
School- en klasklimaat

De school is overtuigd van het investeren in welbevinden en betrokkenheid als basis voor leren en ontwikkelen.
 Het is lovenswaardig hoe in sommige klassen het meedelen van doelen, individuele en groepsverwachtingen voor de lesaanvang leidt tot een stimulerend pedagogisch klimaat. Er liggen nog opportuniteiten in het reflecteren met leerlingen over oplossingen, werkwijzen en het geleerde als afronding van de activiteit.

**Professionalisering
 Deskundigheidsbevordering**
Nascholingen

Teamnascholing voor wiskunde werd in het verleden georganiseerd maar werd de laatste jaren minder aangegrepen als professionaliseringsinitiatief. Leraren zijn vertrouwd met het leergebied en reiken aan dat de opgebouwde onderwijservaring en de uitgewerkte bijstellingen volstaan voor het toepassen van het leerplan.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Uitgangspunten, visie en doelen sturen de onderwijspraktijk nog te weinig aan. Het plannen en bewaken van een evenwichtig, volledig en samenhangend onderwijsaanbod op klas- en schoolniveau gebeurt nog niet. Criteria voor de keuze, de invulling en de graduele opbouw van de aanvullende thema's zijn niet aanwezig. Afspraken over het aandeel van wereldoriëntatie binnen de totale onderwijstijd maakte de school nog niet. De evaluatie gebeurt op basis van zelfopgestelde toetsen waarbij kennis op de voorgrond treedt en vaardigheden en attitudes minder aandacht krijgen. Valide en externe outputgegevens kan de school voor wereldoriëntatie niet voorleggen.

**Curriculum
 Onderwijsaanbod**
*Referentiekader
 Planning
 Evenwichtig en volledig
 Samenhang
 Brede harmonische vorming
 Actief leren*

Het brede en open concept voor wereldoriëntatie met duidelijke uitgangspunten, visie, doelen en voorgestelde aanpak vormt voor het team nog geen leidraad voor de klaspraktijk. Te weinig leerkrachten zijn zich echt bewust van hun opdracht binnen dit leergebied. Het principe van multiperspectiviteit, waarbij leerlingen naar de werkelijkheid leren kijken vanuit verschillende samenhangende invalshoeken, stuurt de aanpak van dit leergebied nog weinig aan.

Vanuit een onderwijsleerpakket domineert vooralsnog een domeinspecifieke benadering. Observaties illustreren een sterk frontale en cursorische aanpak. Enkele leraren leveren stevige inspanningen naar een bredere, meer geïntegreerde en actieve werkwijze. Ook gaan deze leraren de thematische aanpak uit het leerpakket diepgaander en rijker invullen en kunnen de leerlingen het aanbod vanuit hun leefwereld al eens mee vorm geven.

Vanuit verantwoordingsperspectief leggen teamleden per graad een recent opgesteld schema voor dat voor wereldoriëntatie de relatie legt tussen alle eindtermen, alle leerplandoelen en de thema's van het onderwijsleerpakket. Vanuit ontwikkelingsperspectief kan het team dit schema verder aanvullen en bijsturen. In functie van het eerst concreet in beeld brengen en nadien bewaken van een leerplangericht onderwijsaanbod op klas- en schoolniveau kunnen dan

mogelijke hiaten en overlappingsen worden opgespoord en weggewerkt.

Een gezamenlijke leerplanstudie vond nog niet plaats en ontbrekende schoolafspraken maken de werking weinig doorzichtig. De selectie van bijkomende leerinhouden gebeurt in een aantal klassen veelal op basis van eigen aanvoelen en minder vanuit het leerplan. Teamleden reiken aan hierin nog zoekende te zijn en ervaren de planning en de zoektocht naar thema's en verwerkingsmaterialen als arbeidsintensief.

Er ligt voor de school nog een opdracht in het zoeken naar een schooleigen objectieve en haalbare werkwijze die het intentioneel nastreven en realiseren van leerplandoelen op klas- en schoolniveau efficiënt in beeld brengt en bewaakt.

Schoolprojecten rond verkeer en mobiliteit, gezondheid en milieu zijn waardevolle initiatieven die de grens tussen de verschillende domeinen en leergebieden vervagen en waar het leerproces meer open en in groep verloopt.

Leerkrachten hebben oog voor de onmiddellijke en verdere schoolomgeving. Waarnemingen, didactische uitstappen en het uitnodigen van experts verlevendigen leerinhouden. Tijdens (meerderdaagse) extra muurobjectieven is er aandacht voor diverse vormen van actief, explorerend en realiteitsgebonden leren.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Gesprekken geven weer dat een aantal teamleden binnen de huidige onderwijstijd voor wereldoriëntatie het moeilijk hebben om de eindtermen en leerplandoelen effectief en met voldoende diepgang te realiseren.

Een aantal leerkrachten maakt gebruik van didactische werk- en organisatievormen. Specifieke materialen, experimenteeropdrachten, informatiebronnen en groepsopdrachten prikkelen de nieuwsgierigheid en staan in een aantal klassen garant voor een krachtige leeromgeving. Groeikansen zijn er nog wat betreft creatief en probleemoplossend omgaan met de omringende wereld en kansen tot zelfgestuurd leren. Om de eigen tijd beter te begrijpen, inzichten te verwerven in de samenleving en in maatschappelijke contexten, kan de school de aandacht voor de actualiteit versterken. Er liggen in sommige klassen nog kansen in het aanwenden van actuele gebeurtenissen om de referentiekaders aan de klaswanden concreet in te vullen en beter te begrijpen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen en ondersteunende materialen om het leerplan te realiseren. Meerdere teamleden maken eigen materialen aan en verlevendigen het lopende thema in het klasbeeld.

Het gebruik van en de verticale opbouw van de tijd- en ruimtekaders dient de school te herbekijken. In een aantal klassen zijn deze kaders niet in het klasbeeld aanwezig, zijn ze weinig op elkaar afgestemd of worden ze nog onvoldoende dynamisch en functioneel gebruikt. Voor het domein techniek beschikt de school over techniekdozen waar leerlingen proefondervindelijk aan wetenschapsinitiatie kunnen doen.

Bronnengebruik en ICT- ondersteunende media worden sterk verschillend aangewend en zijn voor uitbreiding vatbaar.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De school beschikt over weinig valide gegevens waarmee ze de leerwinst voor het leergebied kan aantonen. Evaluaties richten zich vooral op de rapportering dan dat ze staven dat leerlingen relevante leerplandoelen bereiken of evolueren in het ontwikkelen van vaardigheden en attitudes. De zelf uitgewerkte toetsen leveren hoofdzakelijk meetbare gegevens aan en gaan meestal over elementen die cursorisch werden aangebracht. Een aantal leerkrachten experimenteert al eens met alternatieve evaluatievormen of aspecten van zelfevaluatie. Het team is er zich van bewust dat een schooleigen visie over dit leergebied en de aandacht voor een breed gamma aan evaluatiemethoden die de ontwikkeling op het vlak van kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes evenwichtig weergeeft, ontbreekt. Het overgewicht aan 'weetkunde' spoort weinig met de richtlijnen van het leerplan.
Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i>	De rapportering over wereldoriëntatie bestaat uit het vermelden van een algemeen cijfer dat slaat op het toets(en)resultaat en/of het klaswerk. Domeinen, nagestreefde doelen, vaardigheden of attitudeverwerving komen voor dit leergebied niet op het rapport voor. Individuele oudercontacten geven ouders bijkomende informatie over wat hun kind al dan niet verworven heeft.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Het vormt geen gewoonte om op basis van de leerprestaties, de vorderingen en de interesses van leerlingen te komen tot een brede beeldvorming voor wereldoriëntatie. De leerbegeleiding richt zich eerder sporadisch op wereldoriëntatie. Algemeen streeft het team naar een bevorderend leerklimaat met het accent op het welbevinden en de betrokkenheid bij het leerproces. In sommige groepen is er een aanbod van zelfstandige taken of keuzeopdrachten die tegemoetkomen aan doelen van wereldoriëntatie en persoonlijke interessevelden van leerlingen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	De invoering van de bijgestuurde leerplandoelen voor het domein techniek vormde aanleiding tot teamnascholing. Het gebruik van het onderwijsleerpakket in relatie tot de implementatie van de visie en de concretisering van het leerplan werd nog niet gemeenschappelijk onder de loep genomen. Het team is zich bewust van de lacunes van een diepgaande visievorming, een gezamenlijke en doelgerichte aanpak. De schoolleiding kan rekenen op het sterke engagement van de meeste teamleden en het streven naar een kwaliteitsvolle werking voor wereldoriëntatie. Er is op de school voldoende interne expertise aanwezig om het ontwikkelingsproces voor wereldoriëntatie aan te zwengelen. Het samen delen van die expertise ten voordele van de schoolwerking kent nog een groeimarge.
Kwaliteitszorg	Het ontbreken aan valide en betrouwbare interne en externe evaluatiegegevens laat niet toe dat de school kan reflecteren over een onderwijsaanbod conform de onderwijsdoelen.

3.1.2 **Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?**

De school ontvangt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school de tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende aandachtspunten aan te pakken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Aanvangsbegeleiding

- Doelgerichtheid** Samen met de directeur zorgt de mentor voor het onthaal van stagiair(e)s, beginnende leerkrachten en nieuwe collega's. Persoonlijk engagement, de eigen praktijkervaring en een gevolgd opleiding geven de mentor de nodige theoretische en ondersteunende achtergrond. Met een duidelijke taakafbakening vervult zij een brugfunctie tussen de nieuwe leraar en het schoolteam. Tevens is zij het aanspreekpunt voor de stagiair(e)s en de docenten uit de hogescholen. Mentor en directeur vullen elkaar aan. De evaluerende rol behoort tot de opdracht van het intern leiderschap terwijl de mentor als coach en vertrouwenspersoon vanuit een begeleidende rol het vertrouwen van de nieuwelingen weet te winnen.
- Tijdens het eerste contact met de scholengemeenschap ontvangt de leraar een welkomstbrochure die een voorstelling geeft van de organisatie, de structuur en de geplogenheden van de gemeenschap. Tijdens het aanwervingsgesprek trekt de directeur de nodige tijd uit voor het duidelijk stellen van het pedagogische schoolconcept. Leraren maken kennis met de procedure van het gefaseerde begeleidingstraject. Een schooleigen onthaalbrochure verduidelijkt de werking, de afspraken en de administratieve procedures die in de school van toepassing zijn en biedt een antwoord op de meest elementaire vragen.
- De directeur legt op basis van een kijkwijzer klasbezoeken af, gaat in gesprek met de beginnende leraar en maakt een verslag. Dit verslag bevat mogelijk een aantal werkpunten die op hun beurt de basis vormen voor opvolging.
- Ondersteuning** De vlotte communicatie, de openheid en aspecten van zorgzaam beleid staan borg voor een collegiale opvang en ondersteuning. Startende leraren en stagiair(e)s voelen zich snel thuis in de school en kunnen terugvallen op de hulp en de steun van de (parallel)collega's en de klasmentor voor wat de klasactiviteiten betreft.
- Doeltreffendheid** Zowel de open sfeer tijdens de reflectiemomenten met de mentor als de vele informele babbels vormen een waardevolle bemoediging voor de dagelijkse praktijk. Samen zoeken de teamleden naar een antwoord op organisatorische en didactische aspecten.
- De nieuwe teamleden en de stagiair(e)s uiten hun tevredenheid over de functionaliteit van de aanpak waardoor zij snel vertrouwd geraken met de eigenheid en de werking van de school. Zowel beroepsmatig als persoonlijk voelen ze zich ondersteund.
- De aanvangsbegeleiding wordt gering onderworpen aan een grondig en kritisch (zelf)beschouwen. Wel bevragen directeur en mentor de nieuwelingen bij het einde van hun opdracht over de aanpak van de begeleiding. Die positieve feedback zet de school aan tot het borgen van de werking.
- Ontwikkeling** Teamleden vertonen een grote openheid naar vernieuwingsinitiatieven die stagiair(e)s of beginnende leerkrachten introduceren. Het leren van elkaar creëert op deze wijze een draagvlak.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

- Doelgerichtheid** Vanuit de bezorgdheid om het welbevinden van kinderen ontwikkelde de school een aanpakstrategie op het vlak van de sociale en emotionele begeleiding van leerlingen. Het pedagogisch project benadrukt het belang van een warm en veilig leer- en leefklimaat als basis voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling. De meeste teamleden geven deze visie gestalte, gaan op empathische wijze om met de leerlingen en zijn bekommerd om hun welzijn.
- Vestigingsplaatsafhankelijk richt de werking zich via initiatieven en onderwijsleerpakketten op het (h)erkennen en verwoorden van emoties en op het ontwikkelen van sociale en communicatieve vaardigheden. De school wenst leerlingen te laten opgroeien tot mondige burgers. Leerlingen leren, in voor hen herkenbare situaties en wisselende contexten, gepast omgaan met communicatief vaardig zijn en worden gestimuleerd in het ontwikkelen van redzaam gedrag.
- Speelplaatsmomenten en klasdoorbrekende activiteiten beschouwt de school als momenten voor nieuwe ontmoetingen en het leggen van contacten.
- Leef- en gedragsregels structureren de schoolwerking. Afspraken rond pesten en een aanbod van spelmaterialen laten de vrije momenten geordend verlopen.
- Ondersteuning** Onder leiding van de directeur en de zorgcoördinator bouwt het schoolteam het beleid en de initiatieven verder uit. Met een sterke teamgeest en een positieve schoolcultuur investeert het team in het opzetten van een kwaliteitsvolle sociale en emotionele begeleiding.
- Vestigingsplaatsseigen bevorderen acties op schoolniveau, maandopeners en gezamenlijke vieringen de sociale en emotionele ontwikkeling van de leerlingen en het groepsgevoel. Vanuit het aanbod van een onderwijsleerpakket selecteert het team gezamenlijke maandpunten. Met verhalen, gesprekken, gevarieerde activiteiten, reflectiemomenten en een visuele weergave in de klassen en de schoolgangen geven de leraren het aandachtspunt een concrete invulling.
- Kringmomenten, werkvormen, klasregels, positieve bevestiging en aanmoediging ondersteunen in de meeste klassen een veilig leerklimaat. Tijdens leesmomenten werken oudere en jongere leerlingen aan een gezamenlijke taak. Activiteiten tussen de oudste kleuters en de eersteklassertjes werken drempelverlagend. Met 'peer-mediation' wenst de school leerlingen vaardig te maken in het zelfstandig oplossen van kleine conflicten en leert zij leerlingen adequaat op te treden als bemiddelaar. De zorgcoördinator beschikt hiervoor over de nodige achtergrondinfo en begeleidt trajectmatig de leerlingengroep.
- Een kinderraad per vestiging biedt de leerlingen mogelijkheden om kritisch maar constructief mee te werken aan het schoolbeleid.
- Doeltreffendheid** Door efficiënte afspraken en een heldere communicatie zijn alle participanten op de hoogte van de werking en de hierbij horende afspraken. Elke klasleraar neemt de rol van eerstelijnsverantwoordelijke op en fungeert als aanspreekpunt bij problemen op sociaal of emotioneel vlak. Collega's observeren het spelgedrag van leerlingen tijdens de speeltijden.
- Een onderwijsleerpakket ondersteunt de ontwikkeling van de sociale vaardigheden en staat in relatie tot de eindtermen. De school ontplooipte nog geen strategie om de leeftijdgebonden activiteiten in verband te brengen met het wel of niet bereiken van deze eindtermen en doelen uit de bestaansdimensie mens en medemens.
- Welbevinden en betrokkenheid vormen in de kleuterafdeling, zij het vestigingsverschillend, een belangrijk observatiecriterium. Deze werking wordt in de lagere afdeling niet verder doorgevoerd. Bijgevolg analyseert het team de

resultaten van deze screenings niet om de effecten van haar sociale en emotionele begeleiding te onderzoeken. De meeste leraren stellen het eigen pedagogisch handelen nog weinig in vraag in functie van het uitbouwen van een rijke, uitdagende leeromgeving.

Beleid en leraren verwoorden intuïtief aan te voelen dat de vele initiatieven een duidelijk effect hebben. Gesprekken met ouders tonen aan dat zij de werking en de aanpak van sociaal-emotionele problemen waarderen. De lage drempel voor ouders, de vaak preventieve benadering van de school en de systematiek in de aanpak van problemen zijn in dit verband hefboomen voor de effectiviteit van de acties.

Een aantal vaardigheden en aspecten van de leef- en leerhouding worden op basis van een waardering geëvalueerd. Deze aspecten hebben een plaats in het rapport. De wijze van evalueren kan nog aan efficiëntie en transparantie winnen. De evaluatie van acties in het kader van sociale en emotionele begeleiding vormen een vaak weerkerend agendapunt op personeelsvergaderingen. Daarbij bespreken de teamleden samen de organisatie en de doeltreffendheid van de acties. De school organiseert nog weinig systematisch een formele tevredenheidsbevraging bij leerlingen of ouders om na te gaan in welke mate de verschillende acties het beoogde resultaat opleveren.

Ontwikkeling Leraren creëren tijd en ruimte om in te spelen op conflicten of emotioneel geladen gebeurtenissen. Onder meer tijdens klasgesprekken en onthaalmomenten nemen zij de tijd om probleemsituaties samen met de leerlingen uit te klaren. Ook bij ongepast gedrag worden kinderen aangespoord om over het eigen gedrag te reflecteren.

Beleid en team zijn alert voor allerlei problemen. Ze hebben een grote bereidheid om die effectief en systematisch aan te pakken en kunnen hierbij rekenen op de expertise van het centrum voor leerlingenbegeleiding. De veelheid aan en de verscheidenheid in al die interventies leidt tot een verhoogde professionaliteit en een ruime schoolontwikkeling.

Vanuit ontwikkelingsdynamiek gaan teamleden geregeld op zoek naar nieuwe initiatieven en inzichten om de sociale en emotionele begeleiding verder uit te bouwen, bij te sturen en te vernieuwen. Ook op beleidsniveau vormt de werking op het vlak van de sociale en emotionele begeleiding een permanent prioritair aandachtspunt. Teamleden leggen de nodige bereidheid aan de dag om zich continu verder te professionaliseren op dit vlak.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De twee volwaardige basisscholen, elk met een eigen instroom en cultuur vragen van de directeur de nodige aandacht en flexibiliteit. Vanuit een grote toegankelijkheid, met een rustige en warm menselijke omgangsstijl houdt het interne leiderschap voeling met alle geledingen en hecht het veel belang aan het welbevinden van en de waardering voor alle participanten. De directeur investeerde de voorbije schooljaren sterk in basisvoorwaarden zoals het creëren van een collegiale en vertrouwelijke werksfeer, een open interne en externe communicatie en een meer gedeeld leiderschap. Door deze investering komen meer onderwijsinhoudelijke prioriteiten stilaan bovenaan de agenda te staan en winnen zij op personeelsvergaderingen terrein tegenover de vele praktische en organisatorische onderwerpen. Deze laatste items worden besproken tijdens briefings.

Een kernteam, samengesteld uit vrijwillige kandidaten uit elk onderwijsniveau en elke vestiging, en diverse werkgroepen leveren ondersteunend werk en schragen het leiderschap voor specifieke thema's of prioriteiten. Op het vlak van zorg, leerlingenbegeleiding en voor specifieke schoolprojecten wordt het intern leiderschap bijgestaan door een ervaren en gedreven zorgcoördinator.

Visieontwikkeling Vanuit haar pedagogisch project profileert de school zich als een kleinschalige, laagdrempelige en sociaal bewogen school. De ruime aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen geeft mee richting aan de dagelijkse klaspraktijk van een veelal hardwerkend schoolteam.

Vanuit een groeiend participatief beleid reikt het team een aantal prioriteitenvoorstellen aan voor het volgende schooljaar. Actiepunten groeien minder vanuit de werking van de kwaliteitscirkel waardoor lopende acties niet altijd leiden tot grondige evaluaties met afspraken, verankering en eventuele bijstellingen.

De fase van het naar elkaar toegroeien is voltrokken en het team beschikt over voldoende raakpunten om de constructieve groepsdynamiek nu aan te wenden in functie van gezamenlijke schoolontwikkeling. Het gericht selecteren van prioriteiten, deze koppelen aan gezamenlijke nascholingsinitiatieven biedt de opportuniteit om te komen tot een hogere gezamenlijke doelgerichtheid in denken en handelen. De school is zich bewust dat er voor dit proces nog een weg af te leggen is. In een volgende fase dienen concrete visie- en beleidsteksten ontwikkeld en geïmplementeerd te worden zodat de te varen koers op het vlak van de school- en klaswerking voor iedereen duidelijk wordt en de gelijkgerichtheid toeneemt.

Het behoort tot de opdracht van het leiderschap om via interne coaching en gerichte klasbezoeken het professioneel handelen bij de implementatie van vernieuwingen te ondersteunen. De ruime didactische vrijheid van de teamleden, de vrijblijvendheid bij het uitwerken van planningsdocumenten en de geringe opvolging op de klasvloer zorgen voor een beperkt coherente inhoudelijke en procesmatige aanpak.

Het overleg en het ontwikkelingstraject onder leiding van de pedagogische begeleidingsdienst vertrekkend vanuit de leerplannen, biedt kansen tot een groepsperceptie en een grotere gelijkgerichte uitvoering.

De school toont op basis van een aantal visieteksten (graadklassen, anti-pestbeleid, huiswerkbeleid, ...) aan dat een schoolvisie in ontwikkeling is.

Besluitvorming	De school beschikt over verschillende vormen van formeel en informeel overleg. Niettegenstaande de directeur de eindverantwoordelijkheid opneemt, worden de meeste beslissingen in samenspraak genomen en streeft het team naar 'samen school maken' vanuit een participatieve werking. Personeelsvergaderingen worden zowel voor het hele team als per niveau en per vestiging georganiseerd. Voor de meeste teamleden betekenen de momenten van parallel of collegiaal overleg vruchtbare momenten van reflecteren, uitwisselen en leren van elkaar. Ze ondersteunen tevens een meer gelijkgerichte visie en aanpak.
Kwaliteitszorg	Hoewel er enkele positieve acties lopen met betrekking tot kwaliteitszorg, valt hier nog heel wat winst te realiseren. Een visie op kwaliteitszorg is in ontwikkeling maar over de procedures en instrumenten om de eigen kwaliteit te bewaken en te bevorderen zijn nog geen afspraken. Output, in de brede zin, wordt nog onvoldoende verzameld, geanalyseerd en aangewend in functie van de schoolontwikkeling. Er zijn vrij veel prioriteiten die niet altijd even gekend en concreet zijn voor alle teamleden: wat beogen we precies, hoe gaan we dit realiseren en tegen wanneer. Prioriteiten kunnen vanuit diverse invalshoeken ontstaan en er is nog geen procedure om de systematiek van de kwaliteitscirkel toe te passen op de schoolwerking.
Talenbeleid	De leerlingenpopulatie telt weinig anderstalige en taalzwakke leerlingen waardoor de school het uitwerken van een specifiek talenbeleid nog niet als prangend ervaart. Op uitvoeringsniveau onderneemt de school wel een aantal brede initiatieven om het taalvaardigheidsonderwijs te ondersteunen. Op muzische wijze worden leerlingen in de tweede landstaal geïnitieerd.
GOK- en zorgbeleid	Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de analyse van data die de noden van enkele leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft een visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. De vooropgestelde doelen zijn operationeel geformuleerd op leerlingenniveau en de acties sluiten aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie faciliteert in toenemende mate het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die de school uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid, maar communiceert dit beperkt of niet met het team. De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.
Deliberatie	Het inspectieteam deliberereert het tekort voor wereldoriëntatie in de kleuter- en de lagere afdeling. De inspectie vertrouwt op het toenemende beleidsvoerend vermogen en de ontwikkelde groepsdynamiek om het plannen, uitvoeren en bewaken van een doelgericht, evenwichtig en samenhangend onderwijsaanbod aan te pakken. Dit vertrouwen houdt in dat alle teamleden voldoende energie en professioneel engagement aan de dag leggen om binnen een aanvaardbare termijn, met de reeds opgestarte externe ondersteuning en zonder opvolging door de inspectie, het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie kwaliteitsvol uit te werken.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De toenemende bewustwording om te streven naar een onderwijsaanbod afgestemd op ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplandoelen.
- De thematische werking in de kleuterafdeling die kleuters op geïntegreerde en al eens op expliciete wijze kansen biedt om actief wiskundige inzichten en ervaringen op te bouwen.
- Het aanwenden van een onderwijsleerpakket voor wiskunde zorgt in de lagere afdeling voor een samenhangend onderwijsaanbod afgestemd op het realiseren van de onderwijsdoelen.
- Een stimulerende leeromgeving daagt kleuters uit om via levensecht waarnemen de omringende wereld te ontdekken.
- Het benutten van de onmiddellijke en de verdere omgeving in de lagere afdeling als waardevolle aanvulling, illustratie of starter van op de wereld georiënteerd onderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De expliciete aandacht voor de sociale en de emotionele ontwikkeling en de vestigingsplaatseigen waaier aan initiatieven waardoor teamleden aantonen dat ze zowel preventief als remediërend bezorgd zijn om het welbevinden van leerlingen.
- De stevige inspanningen om met een minimum aan lestijden het mentorschap uit te bouwen tot een aanvangsbegeleiding die stagiair(e)s, beginnende en nieuwe leraren maximaal ondersteunt.
- Het duidelijke tweespoor van de zorgcoördinatie dat zich enerzijds richt op het positief beïnvloeden van de leerresultaten en anderzijds de concrete schoolontwikkeling mee vorm geeft.

Wat betreft het algemeen beleid

- De grote bekommernis van de schoolleiding voor het welbevinden van alle schoolparticipanten.
- De bereikbaarheid, de open houding en de gedrevenheid van de directeur om het schoolleven in goede banen te leiden.
- Het streven naar een participatieve schoolwerking waarbij vertrouwen, communicatie, collegialiteit en samenwerking de hoeksteen vormen voor samen school maken en het fundament zijn om kwaliteitsvol onderwijs op uit te bouwen.
- Het versterken van het beleidsvoerend vermogen op basis van een gedeeld leiderschap dat bijdraagt tot een breder draagvlak.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Onderwijsaanbod, na te streven en te realiseren doelen meer hanteren in functie van ontwikkeling dan vanuit verantwoording.
- Een rijke en uitdagende klasomgeving creëren die aanzet tot het nemen van initiatief en impulsen aanreikt. Hierbij een leerkrachtstijl ontwikkelen die naast de cognitieve ontwikkeling ook alle andere ontwikkelingsdomeinen aanspreekt.
- Op schoolniveau concrete afspraken maken over de referentie- en planningsdocumenten zodat er eenduidigheid bestaat over de doelenkeuze. Planningsdocumenten aanwenden als functionele instrumenten voor het plannen, uitvoeren, bewaken en bijsturen van een volledig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod.
- In het klasbeeld wandplaten, ondersteunende schema's, referentie-, ruimte- en tijdskaders op elkaar afstemmen, doelgericht opbouwen en een actuele, dynamische invulling geven.
- In de kleuterafdeling nadenken over een werkwijze om binnen het thematische onderwijsaanbod de bijhorende woordenschat en wiskundige begrippen beter af te stemmen op het ontwikkelingsniveau van de kleuters.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De observatie, screening en rapportering over welbevinden en betrokkenheid onderwerpen aan een kritische analyse. Deze krachtige indicatoren uit het eigen schoolproject aanwenden als kwaliteitsmeter voor het pedagogisch-didactisch handelen op klas- en schoolniveau.
- De vele initiatieven die leiden tot het sociaal vaardiger maken van leerlingen opnemen in een planmatige schoolwerking. Hierbij de relatie leggen met de eindtermen sociale vaardigheden en een aantal leerplandoelen uit de bestaansdimensie mens en medemens.
- De observatie-, evaluatie- en rapporteringspraktijk voor de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie aan een kritische reflectie onderwerpen. Gebruik maken van de onderrichtingen in de leerplannen en openstaan voor de meerwaarde van alternatieve evaluatievormen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplannen, uitgangspunten en kerngedachten aan een grondige studie onderwerpen. Van hieruit een schoolvisie ontwikkelen en verankeren in onderwijskundige processen met aandacht voor een grotere samenhang van het pedagogisch-didactisch denken en handelen.
- Blijvend investeren in een gefaseerde en doelgerichte implementatiestrategie van een beperkte selectie van schoolprioriteiten en koppelen aan professionalisering van het team.
- Bij de realisatie van innovatieprocessen of schoolafspraken de focus verbreden van het geven van impulsen naar een meer gerichte aansturing en concrete opvolging op de klasvloer.
- In het kader van interne kwaliteitszorg outputgegevens verzamelen, grondig analyseren en doelgerichte acties opzetten. Systematisch aandacht besteden aan kwaliteitszorg om de werking van wat goed loopt te borgen en waar nodig bij te sturen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Uitgangspunten van ontwikkelingsdoelen en eindtermen, leerplanvisie en -doelen sturen zowel in de kleuterafdeling als in de lagere afdeling de klaspraktijk voor wereldoriëntatie nog te gering aan. Het leergebied wordt nog te weinig benaderd vanuit de visie van het leerplan waardoor de aanpak op klas- en schoolniveau diepgang, gradatie, evenwicht en samenhang mist.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Frieda Thiels de inspecteur-verslaggever	Mark NEVEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	